

Галузь – двигунобудування

[В. Єпіфанов, декан факультету транспортного машинобудування]

#24 от 27.11.2007

На здобуття Державної премії України

За останні 7 років вчені Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» були відзначені 8 Державними преміями України. Це висока оцінка і незаперечне визнання результатів діяльності наукових шкіл нашого університету. Сьогодні наша розповідь про нових претендентів, про їх роботи, висунуті на здобуття Державної премії.

На підставі рішень вчених рад Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (НТУ «ХПІ») та Харківського національного автомобільно-дорожного університету (ХНАДУ) на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки 2007 року висунуто роботу «Двигуни внутрішнього згоряння» – серію підручників у шести томах за редакцією А.П. Марченка та А.Ф. Шеховцова.

Том 1. Розробка конструкцій форсованих двигунів наземних транспортних машин (автори: А.П. Марченко, М.К. Рязанцев, А.Ф. Шеховцов); том 2. Доводка конструкцій форсованих двигунів наземних транспортних машин (автори: А.П. Марченко, М.К. Рязанцев, А.Ф. Шеховцов); том 3. Комп'ютерні системи керування ДВЗ (автори: А.П. Марченко, М.К. Рязанцев, А.Ф. Шеховцов); том 4. Основи САПР ДВЗ (автори: В.О. Пильов, А.Ф. Шеховцов); том 5. Екологізація ДВЗ (автори: А.П. Марченко, І.В. Парсаданов, Л.Л. Тovaжнянський, А.Ф. Шеховцов); том 6. Надійність ДВЗ (автори: Ф.І. Абрамчук, М.К. Рязанцев, А.Ф. Шеховцов). Усі шість томів видано у 2004 році, томи 1–5 видавництвом «Прапор», том 6 – видавництвом ХНАДУ.

6-томник був надісланий до 24 технічних вищих навчальних закладів України, підприємствам галузі двигунобудування, фахівцям України, Росії, Литви. На цей час отримано більше 30 схвальних відгуків, рішень вчених та науково-технічних рад, наукових конференцій, позитивних висновків організаторів виставок. Отримані численні пропозиції про перевидання

підручників.

Серія підручників «Двигуни внутрішнього згоряння» за своїм напрямом є абсолютно новим виданням у сфері вищої технічної освіти України, країн СНД і Балтії. В підручниках відображені сучасні досягнення вітчизняного і світового двигунобудування з урахуванням докорінних змін останнього часу та подальших перспектив розвитку галузі.

Серія підручників «Двигуни внутрішнього згоряння» у 6 томах висвітлює кращі вітчизняні і світові досягнення галузі двигунобудування, новітні методики, алгоритми, моделі, перспективи розвитку галузі. Назви томів – це ті шість домінуючих напрямів удосконалення конструкцій двигунів, особливостей їх функціонування та технологій створення, які в своїй сукупності відповідають сучасним векторам розвитку науки з ДВЗ на шляху розробок перспективних конкурентоспроможних зразків за удосконаленням комплексом критеріїв їх якості.

Відповідно до вимог Болонського процесу обсяг підручників є достатнім для самостійної роботи студента, забезпечує змістовну частину заочної форми навчання, підвищення кваліфікації інженерних кадрів, отримання другої вищої освіти, має фундаментальну базу даних для наукової роботи студентів, магістрів, аспірантів, докторантів. Він також є достатньою інформаційною базою для проведення наукових досліджень студентами, що є важливою складовою Болонського процесу.

Видання серії підручників українською мовою на основі використання чіткої наукової термінології двигунобудівної галузі згортає проблеми якісної підготовки лекцій викладачами та критичної відсутності україномовних підручників для наскрізної фахової підготовки студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю «Двигуни внутрішнього згоряння» та спорідненими спеціальностями.

Підручники 6-томника «Двигуни внутрішнього згоряння» широко використовуються в конструкторських бюро, профільних інститутах та на підприємствах галузі. Це дозволяє розглядати сьогодні дане видання як важливий інформаційний ресурс країни.

Авторський колектив на здобуття Державної премії належить до відомої в Україні і за її межами наукової школи двигунобудування. Всі автори є докторами наук, професорами, випускниками кафедри двигунів внутрішнього згоряння НТУ «ХПІ», яка має більш як 75-річну історію, сталі наукові традиції, багаторічну систему підготовки інженерних кадрів та кадрів високої кваліфікації. Всі члени авторського колективу працюють у складі програмного комітету Міжнародного конгресу двигунобудівників (проходить в Україні, в останні роки в роботі конгресів приймають участь близько 200 учасників із 8–10 країн), входять до складу редакції Всеукраїнського науково-технічного журналу «Двигатели внутреннего сгорания», до складу спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських і докторських дисертацій, яка створена на базі кафедри ДВЗ НТУ «ХПІ». Крім того, за рішенням Мінпромполітики України в Харкові створено Всеукраїнський науково-технічний центр двигунобудування, одним із 3-х його учасників є кафедра ДВЗ НТУ «ХПІ». Все це дозволяє авторам мати найсучаснішу інформацію щодо стану та розвитку двигунобудування, що і було використано при написанні підручників.

Усі шість томів включають результати докторських і кандидатських дисертацій, що

захищалися авторами та під їх науковим керівництвом. Це, перш за все, докторська дисертація В.О. Пильова (захист 2002 рік), докторська дисертація І.В. Парсаданова (захист 2003 рік), а також починаючи з 1998 року 11 кандидатських дисертацій, науковими керівниками яких були А.П. Марченко, А.Ф. Шеховцов, В.О. Пильов, М.К. Рязанцев. Таким чином можна стверджувати, що серія підручників «Двигуни внутрішнього згорання» у шести томах є результатом інтеграції освіти і науки в Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» та Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті.